

Het juridisch statuut van de gezinshuisouder

Inhoudsopgave

1. Situering
2. Kwalificatie gezinshuisouders
3. Werkgever en werkplek
4. Arbeidstijd en arbeidsvoorwaarden
5. Loon en onkostenvergoedingen
6. Sociaalrechtelijke gevolgen
7. Bijzondere verloven
8. Partner
9. Besluit
10. Verder traject

Situering

- Vertrekpunt: voorkeur werknemersstatuut
 - Beleid: statuut dat past bij government-structuur om gezinshuis in te bedden in grotere organisatie
 - Gewoon werknemersstatuut niet realiseerbaar gezien arbeids- en rusttijden
 - Project SOS-kinderdorpen
 - Huisarbeid: werkbare optie ?

→ *Juridisch onderzoek met focus op huisarbeid*

Stevens Y. & Lammens, L. (2022). *Het juridisch statuut van de gezinshuisouder*. Leuven: KULeuven

- Historische context statuut huisarbeid
- Vertaling naar jeugdhulp

Kwalificatie gezinshuisouders

Kwalificatie gezinshuisouder

Voorwaarden huisarbeider

- **Gezagsrelatie** > moederorganisatie
 - ❖ Aanwerven en begeleiden
 - ❖ Opvolgen kwaliteitsvoorwaarden
- **Afwezigheid rechtstreekse controle**
 - ❖ Voldoende vrijheid en regie over dagdagelijks werk => sociaal ondernemerschap
- **Geen directe controle van plaats van tewerkstelling**
 - ❖ Woonst ter beschikking gesteld door voorziening > voorbehoud, geen jurisprudentie
 - ❖ Onder bepaalde condities mogelijk
 - Noodzakelijk aparte huurovereenkomst
 - Aparte vzw of vennootschap

Werkgever en werkplek

Begeleiding door moederorganisatie

Begeleiding en opvolging door moederorganisatie

- ❖ Vanuit **duidelijke verwachtingen/kader** (rondzendbrief, BVR...)
- ❖ Ondersteuning en opvolging binnen dit kader
 - ❖ **Afspraken expliciteren** op papier en/of arbeidsovereenkomst
- ❖ Maar rekening houden met **recht op privéleven** van werknemer en **proportionaliteitsbeginsel**
 - ❖ Ook hier: duidelijke afspraken

Preventie en bescherming op het werk

Welzijnswet werknemers en Codex welzijn op het werk:

- Beide door moederorganisatie na te leven:
 - Preventiebeleid organiseren door moederorganisatie
 - Algemene beginselen betreffende welzijn op werk respecteren
- Basiseisen arbeidsplaats: verlichting, verluchting, sociale voorzieningen, temperatuur, brandpreventie
 - **Niet van toepassing** als gezinshuisouders **huisarbeider** is (en er geen directe controle is op de woning!)

Aansprakelijkheidsregeling

Bijzondere aansprakelijkheidsregeling gezinshuisouders

- ❖ Ernstige fout, opzettelijke fout, vaak voorkomende lichte fout
- ❖ Binnen de uitvoering van de arbeidsovereenkomst
- ❖ Andere gevallen werkgever aansprakelijk voor schade

Aansprakelijkheidsverzekering moederorganisatie: voor werknemer en zichzelf

Bijzonderheid: aansprakelijkheid schade door opgevangen minderjarigen

- ❖ Moederorganisatie als gezinshuisouder mogelijks aansprakelijk gesteld

→ **Bijkomende verzekering burgerlijke aansprakelijkheid**

Arbeidstijd en arbeidsvoorwaarden

Arbeidstijd

Als gezinshuisouder als **huisarbeider** gekwalificeerd wordt:

- Uitzondering arbeidstijd 24u/24u, 7d/7d
 - ❖ in **Belgische regelgeving**
 - Regelgeving omtrent arbeidsduur, rusttijden, pauzes, nachtarbeid en uurroosters **niet van toepassing** op huisarbeiders
 - Dus: arbeidstijdregelgeving vormt **geen belemmering** wanneer gezinshuisouder huisarbeider is
 - Zon- en feestdagen ook oké zoals gewone werknemers tewerkgesteld volgens geldende PC 319.01
 - ❖ in **Europese regelgeving** ook oké gezien *“duur van de arbeidstijd niet wordt gemeten wegens bijzondere kenmerken van werkzaamheden”*

Jaarlijkse vakantie en wettelijke feestdagen

Jaarlijkse vakantie: minimaal vier weken voor iedere werknemer

+ extra bijkomende vakantiedagen vanaf 45 jaar (PC 319 Opvoedings- en huisvestingsinstellingen)

Definitie vakantie: enkel vakantie **zonder** minderjarigen of ook met?

- Meest plausibele optie: afspraak **vakantie periode zonder minderjarigen**
- Minderjarigen minstens vier weken per jaar **elders op te vangen** -> eigen thuiscontext, hub of elders

Modaliteiten: **afspraken op sectorniveau, ondernemingsniveau of individueel niveau**

- Gezinshuisouder > afspraken moeten maken met moederorganisatie

Gezinshuisouder is huisarbeider: mag werken op **zon- en feestdagen** (zie ook supra)

Deeltijds werken

- Juridisch gezien systeem **deeltijdse arbeid** mogelijk in het kader van huisarbeid
 - **MAAR** In de praktijk: niet voor de hand liggend in relatie tot het concept gezinshuis ...

- **Regels deeltijdse arbeid** te volgen
- Tewerkstelling volgens **vast of variabel werkrooster** uren > op voorhand uren bepalen wanneer voor minderjarigen zorgen/samenleven en wanneer niet
- Normale **arbeidstijd** 38/40 uren > deeltijdse arbeid minder

→ Verdere exploratie is nodig in relatie tot invulling van het concept gezinshuis

Arbeidsovereenkomst en arbeidsvoorwaarden

Beëindiging arbeidsovereenkomst > zelfde regeling bij werknemers als huisarbeiders

- **Wederzijds akkoord:** komen onderling overeen om de AO op te zeggen
- **Opzegging door een van de partijen**
 - ❖ Wettelijke opzeggingstermijnen
 - ❖ Korte opzeggingstermijnen mogelijks problematisch
 - ❖ Moederorganisatie mag op voorhand geen langere opzeggingstermijn vastleggen
 - ❖ Afhankelijk *goodwill* gezinshuisouder
 - ❖ Belangrijk: bij plots vertrek afspraken hebben met hub

Vereisten arbeidsovereenkomst gezinshuisouder

- **Verplichte vermeldingen**
 - Onkostenvergoeding, plaats tewerkstelling, beschrijving overeengekomen werk, ...

Opgroeien bekijkt mogelijkheid **model van arbeidsovereenkomst** te ontwikkelen

Loon en onkostenvergoeding

Onkostenvergoeding

Forfaitaire kostenvergoeding + zakgeld

=> **Kosten** gemaakt omwille van **arbeidsovereenkomst**

Fiscaalrechtelijke gevolgen

- **Opgestelde onkostenregeling sluitend** en voldoet (*zie rondzendbrief*)
 - Forfaitaire karakter verantwoordbaar en aanvaardbaar
- In principe **vrijgesteld**
 - Voorafgaande overeenkomst fiscale administratie niet nodig
- Onkostenvergoeding **expliciet opnemen in arbeidsovereenkomst**

Sociaalrechtelijke gevolgen

Bijzondere en thematische verloven

Thematische verloven = ouderschapsverlof, palliatief verlof, verlof omwille van medische bijstand

Bijzondere verloven = klein verlet, tijdskrediet, familiaal verlof, politiek verlof, vaderschapsverlof, moederschapsverlof, borstvoedingsverlof, landingsbaan

Gezinshuisouders **zelfde rechten** als werknemers → Geen gevolgen voor bijzondere en thematische verloven

! Ouderschapsverlof of tijdskrediet = **recht, kan** worden **uitgesteld** door **moederorganisatie**

> Vergt verder onderzoek → **plan van aanpak af te spreken** middenveldorganisaties

Meehelpende partner

- Partner springt bij = **prestaties verrichten**

- Als **vrijwilliger** kwalificeren:
 - Activiteit onbezoldigd en vrijwillig verrichten
 - Eventueel onkostenvergoeding
 - Geen statuut = geen vergoeding, anders **zwartwerk**
 - Vrijwilligersovereenkomst afsluiten met moederorganisatie

! 'Eenzelfde' activiteit niet verrichten i.k.v. arbeidsovereenkomst binnen dezelfde organisatie

Besluit

Gezinshuisouder kan huisarbeider zijn

= Bijzondere vorm van werknemersstatuut

Voordelen

Arbeidstijdreglementering

Preventie en bescherming op het werk

Vooropgestelde financiering blijft overeind

Sociaal ondernemerschap staat voorop -> zelfstandigheid en autonomie

Aandachtspunten

Begeleidingsmogelijkheden door moederorganisatie

Arbeidsovereenkomst

Plaats tewerkstelling: woning gezinshuisouders

Verder traject

Verder traject

- Model van arbeidscontract, vrijwilligersovereenkomst ... worden nog uitgewerkt door juridisch experts
- Integratie van het concept gezinshuizen in het BVR van de voorzieningen/CKG
- Rond een aantal thema's: verder traject met de middenveldorganisaties
- Verder ondersteuningstraject rond de noden die er nog leven ...

A close-up photograph of a young girl with dark, curly hair hugging a man with a beard. The girl has her eyes closed and a gentle smile, resting her head against the man's chest. The man's hands are visible, resting on the girl's back. The background is softly blurred, showing what appears to be a couch or cushions. The overall mood is warm and affectionate.

Vragen?

Opgroeien